

Visie

Toekomst voor de Soester Eng

*Luchtfoto van de zuidelijke Eng toen de molen De Windhond nog niet was gebouwd.
Deze visie omvat ook de noordelijke Eng.*

STICHTING VRIENDEN SOESTER ENG

November 2010

In twee gespreksronden opgesteld door de Stichting Vrienden Soester Eng (www.SoesterEng.nl)
na een verzoek daartoe van het gemeentebestuur van Soest.

Aan de gesprekken namen deel Pieter Augustinus, Ellen ten Berge, José Bijman,
Jaap van Gent, Ad van der Grift, Wim de Kam, Hans Kampf, Henk Korten, Sien Overduin,
Adriaan van Roomen, Peter Veen, Dirk de Wit, Wim Zweers en
Kees Waagmeester (gespreksleiding en eindredactie).

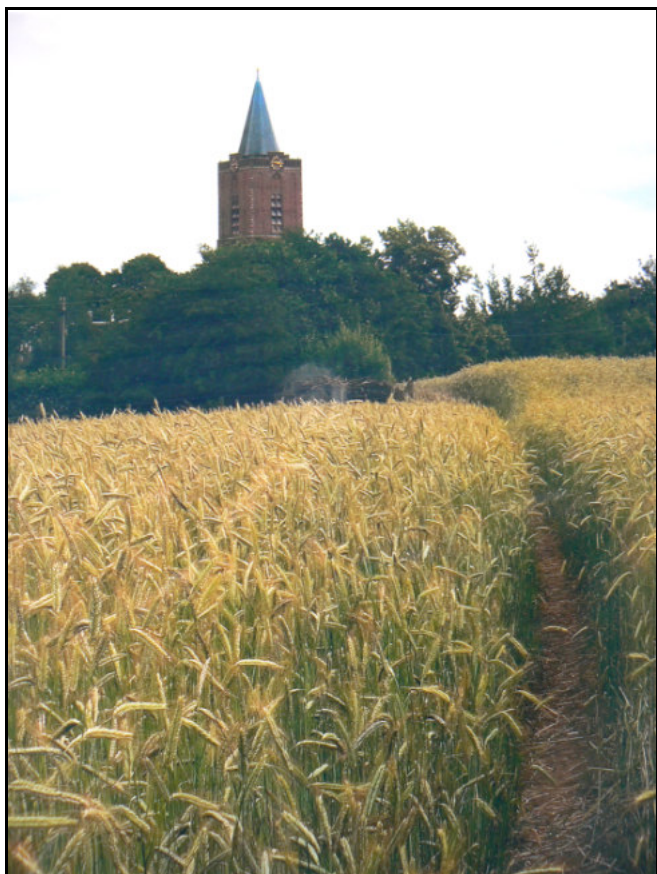
Wim Zweers: over de ervaring van ruimte

De ervaring van ruimte, weidsheid in de natuur is essentieel voor een goed begrip van onze menselijkheid, voor dat wat ons eigenlijk pas tot ‘mensen’ maakt. Die ervaring betekent namelijk dat wij onszelf deel weten van een groter geheel, een groter geheel dat onze individualiteit overstijgt en dat zicht biedt op een domein dat buiten onze particuliere horizon ligt. Dat domein wordt voor velen gevormd door de natuur, de aarde waarvan wij deel uitmaken. Om dat te kunnen ervaren is het besef van ruimte, weidsheid onontbeerlijk: de Engelse schrijver over-natuur Robert MacFarlane (De laatste wildernis, 2008) merkt op dat “.. wanneer mensen deze landschappen ervaren, het hun een gevoel kan geven van iets wat groter is dan zichzelf, zij herinneren ons aan een wereld die zich verder uitstrekt dan het menselijke, een besef dat tegenwoordig op de een of andere manier verloren is gegaan”. Toch kunnen dergelijke ervaringen volgens hem een manier zijn om onszelf weer vertrouwen te geven in de geestelijke gezondheid van onze soort.

Over weidsheid in de natuur zegt MacFarlane verder nog dat die weliswaar zeldzaam is, maar het belang ervan verhoudingsgewijs groot. Alleen leven tussen straten en huizen kan een gevoel van beklemming geven en zelfs tot kortzichtigheid leiden. Het heeft ook te maken met schoonheid: “Om van weidse gebieden te houden moet je (...) geloven dat schoonheid soms een afgeleide is van ononderbroken ruimte”. Bovendien speelt onze ervaring van een weidse natuur ook een belangrijke rol voor onze innerlijke belevingswereld: we vergeten steeds vaker dat de menselijke geest niet alleen maar een product is van genetische bepaaldheid en ideologische keuzes, maar mede wordt gevormd door onze lijfelijke aanwezigheid op de wereld: haar ruimte, texturen, geluiden, geuren en gewoonten.

De ervaring van ruimte, weidsheid in de natuur kan ons helpen om die - vooral voor de moderne technologisch/wetenschappelijk/economische cultuur kenmerkende - vergetelheid te boven te komen. De Eng wordt bij uitstek gekenmerkt door een dergelijke ruimte en weidsheid, een ruimte en weidsheid die dus niet alleen gaat over simpelweg ‘uitzichten’, maar die ook richting geeft aan ons schoonheidsgevoel en inhoud aan onze gevoelsmatige relatie tot de natuur. En als bijzonderheid mag daarbij gelden dat zij midden in de bebouwde kom is gelegen zodat zij direct toegankelijk is voor iedereen. Dat is hoogst uitzonderlijk, ook landelijk bezien, en alleen al daarom moet zij gevrijwaard worden van elke mogelijke aantasting van die weidsheid (en dat is meer dan alleen een Soester belang: het raakt ook regio en provincie).

Dat geldt ook de nacht: de Eng heeft door haar vrije uitzicht naar boven niet alleen een ‘aardse’ maar ook een ‘hemelse’ kant. Er is geen plek te vinden binnen de bebouwde kom van Soest waar het uitzicht op de sterrenhemel zo onbegrensd is. Toch moeten wij er rekening mee houden dat dat uitzicht wordt bedreigd, en wel door lichtvervuiling. Het is een misverstand te menen dat sociale veiligheid alleen maar gebaat is met zoveel mogelijk licht. Het gaat om doelmatig licht, dat wil zeggen licht dat niet schijnt waar het niet nodig is (naar boven en opzij). Dat moet onze aandacht hebben, ook al vanwege de gevolgen die de lichtvervuiling heeft voor het bioritme van diverse diersoorten.

Midden in Soest ligt een open akkerbouw gebied: de Soester Eng.

Uniek is deze Eng om twee redenen. Uniek omdat hij, anders dan de meeste engen in Nederland (ook essen of enken genoemd) open en onbebouwd is. En uniek omdat hij midden in de bebouwde omgeving ligt.

De Eng is een van de meest nog karakteristieke landschapselementen van Soest. De waarde van dergelijke kenmerkende authentieke elementen zal in de toekomst alleen maar toenemen en dient alleen daarom al beschermd en versterkt te worden.

Deze open Eng, een beschermd dorpsgezicht van ongeveer zestig hectare groot, is het zuidelijke deel van een oorspronkelijk groter gebied. Het noordelijke deel is hoofdzakelijk bebouwd, maar kent nog een aantal plekken die aan de oorsprong herinneren.

Waar in de tekst wordt gesproken over de Eng, wordt de zuidelijke Eng bedoeld. Waar over het noordelijke deel van de Eng wordt gesproken, wordt dat apart vermeld.

Prelude	1
Vooraf / Inhoud	3
1. Waarden van de Eng, algemeen	5
2. Doel van de visie	5
3. Voortbouwen op de cultuurhistorie	5
4. Waarden van de Eng, uitwerking	7
5. Wat er moet gebeuren	13
6. Historie van de Eng	21

Soester Eng

Lente

Groene plantjes kruipen in rijen de helling op
en voegen zich, als vingers in gebed.

Zomer

Lopend over de rug van de Eng,
tussen manshoge maïsplanten door,
zie ik iets nieuws: een holle weg.
Zuid Limburg op de Eng.

Herfst

Regenbuien ranselen het land.
Een tractor zwoeft en wendt en keert,
trekt diepe voren in de grond.
De schoot van nieuw gewas.

Winter

De Eng, kaal en verstoppeld,
vertoont zijn oude schatten.
Dichtbij de Oude Kerk,
de molen bovenop,
de Heilige Familiekerk in de diepte.
Ver weg, tussen de bomen door, de kerk van Eemnes en
windmolens langs het Randmeer.

Ellen ten Berge,
15-11-2010

1. Waarden van de Eng, algemeen

Schoonheid, gaafheid, rust, ruimte, openheid, licht, lucht, leven, adem, donkerte, akkerland, natuur, vrijheid, historie.

Dat zijn, in algemene termen gesproken, de waarden die de Eng vertegenwoordigt. In hoofdstuk 4 worden de meer specifiek te benoemen waarden genoemd en uitgewerkt.

Vanuit deze waarden vormt zich een visie op de gewenste ontwikkelingen voor zowel de noordelijke als de zuidelijke Eng. Deze visie is bedoeld als uitgangspunt voor het bestemmingsplan dat voor dit gebied wordt voorbereid.

2. Doel van de visie

De openheid van het dorpse landschap dat de Eng nog vertoont, behouden en versterken. Dit is het hoofddoel van deze visie waaraan de ontwikkelingen in het plangebied moeten worden getoetst.

Een duurzaam agrarisch beheer als akkergebied is noodzakelijk om de in deze visie verwoorde waarden te verwezenlijken en te behouden.

Een belangrijk na te streven neven doel is het kunnen blijven ‘lezen’ van de nog herkenbare elementen die de historische ontwikkeling van Soest en Soestdijk aan ons vertellen. Toekomstige generaties moeten kunnen zien hoe Soest zich ontwikkeld heeft en hoe gewassen werden (en nog steeds worden) verbouwd.

3. Voortbouwen op de cultuurhistorie

De Eng met zijn grafheuvel is een markant nog herkenbaar onderdeel van de historische ontwikkeling van Soest. Van oorsprong een boerendorp, begonnen als brinkdorp (of flank esdorp) langs de noordostrand van de Soester Eng. Het patroon is nog steeds herkenbaar: de boerderijen langs de Lange Brinkweg met aan de achterkant de graslanden in de polder door talloze dwarsverbindingen verbonden naar de Eng waarop akkerbouw werd gepleegd. De heidevelden, zandverstuivingen en veengebieden in andere richtingen vanaf de Eng gezien, eveneens verbonden met paden en wegen, passen in dat beeld.

Op deze cultuurhistorische achtergrond, nog steeds herkenbaar in bebouwing en wegenpatroon, wordt in deze visie verder gebouwd.

De Eng

De ochtend was nog jong
door koorts gedreven
jachtte hij voort

langzaam meanderde de weg omhoog
bomen werkten hem nader
wolken tilden hem op
een laatste bocht
en daar

majestueus en onaantastbaar
nee, schaamteloos lag zij neergeveld
in volle rijpheid
schoner dan de dagen

wind speelde met haar haren
zonlicht streek over haar lijf
haar eeuwige glimlach schonk zij hem
'Ach jongen, ook jij hier?'

Kees van der Malen

4. Waarden van de Eng, uitwerking

Belevingswaarde

Steeds meer wordt ingezien dat natuur en landschap in je eigen omgeving bijdragen aan welzijn en de menselijke gezondheid. De Eng is een rustpunt, ook visueel. Midden in een drukbevolkt gebied is het mogelijk de sensatie van ruimte en rust te beleven, waarden die van toenemend belang zijn in een steeds dichterbevolkt land. De Eng heeft dezelfde 'recuperatie functie' voor de mens als de natuur elders. Ook als daarvan niet dagelijks gebruik wordt gemaakt, levert de aanwezigheid van een uniek gebied in de directe omgeving een bijdrage aan het menselijk welzijn en de menselijke gezondheid.

Het landschap van de Eng verandert met de jaargetijden. Het beleven van de verschillende seizoenen is op de Eng intensiever dan op minder uitgesproken plaatsen. Dat geldt ook de dagelijkse beleving van het weer. En de beroemde Hollandse luchten kunnen hier prachtig worden waargenomen.

De akkers veranderen langzaam, elke dag, elke week, elke maand. Je beleeft de groeikracht van de natuur, het land golft en glinstert. Zelfs de groene zee van maïs kent z'n wassende schoonheid. Lijnen, punten, kleuren komen samen en vormen boeiende perspectieven. Het landschappelijke, het ecologische en het economische worden in een bont geheel visueel met elkaar verbonden. De uitzichten vanaf de Eng, voor zover onaangetast, maken het zeldzame ervaren van ruimte en diepte mogelijk. Uniek voor Soest en ook wijder voor regio en land.

Wie het weet (daarom zijn voorlichting en educatie zo belangrijk) ziet een gave en unieke stuwwal. Landschap, natuur en cultuur kunnen in hun samenhang worden beleefd.

Cultuurhistorische waarde

Ook een belangrijke waarde voor de moderne mens om zich in zijn omgeving thuis te voelen is het besef van verbondenheid met de geschiedenis. De ontstaansgeschiedenis van Soest, het nog te herkennen oude landschap en de historische functie van de Eng zijn op en rond de Eng zichtbaar en voelbaar. De grafheuvel op het Engenbergje (uit de Jonge Steentijd, ± 2500-2000 v.C.) versterkt het besef van een eeuwenoud landschap.

Engen zijn bolle akkers, die van oudsher aan de rand van het dorp ontstonden als gevolg van bemesting met een mengsel van mest en heideplaggen uit schapenstallen. De middeleeuwse wijze van perceelafscheiding door middel van een enkele kei of paal is op de Soester Eng tot op de dag van vandaag in stand gebleven.

In de loop der tijd is de oorspronkelijke bebouwing uitgebreid en zijn ook grote delen van de Eng bebouwd. Maar het beeld van grote openheid is nog te beleven op de zuidelijke Eng. Ook zijn nog restanten van de verbindingen met de omgeving herkenbaar, zowel naar de boerderijen aan de Lange Brink als in de richting van de voormalige heidevelden en veengebieden.

Sociaal-economische waarde

Wezenlijk voor het karakter van de Eng is het gebruik als akkerland. Voor agrariërs heeft de Eng economische waarde.

Daarnaast is de Eng ook indirect een belangrijke inkomstenbron voor de gemeente. De karakteristieke Eng zorgt voor een aantrekkelijk woon- en vestigingsklimaat voor alle inwoners van Soest, zeker voor degenen die in de directe omgeving wonen. Dit woongenot vertaalt zich in aanzienlijk hogere waarde van de huizen, waardoor de gemeente meer inkomsten heeft uit onroerendzaakbelasting.

Toeristisch-recreatieve waarde

Door de unieke ligging en de rust en stilte die er nog heersen, is de Eng een aantrekkelijk gebied om te wandelen en te fietsen, zowel voor inwoners van Soest als voor mensen van buiten Soest. Openheid, de variëteit aan gewassen, de hoogteverschillen in het landschap verhogen de toeristisch-recreatieve waarde. Een toeristische trekpleister die nog beter in de toeristische markt kan worden gezet.

De nieuwbouw van molen De Windhond en de molenaarskamer zorgen tezamen voor toename van de toeristische aantrekkelijkheid van Soest, wat ook van economisch belang is.

Landschappelijke waarde

De Soester Eng is een open en zacht glooiend gebied, gelegen op een uitloper van de Utrechtse Heuvelrug. Wanneer je Soest plaatst op een ranglijst van gemeenten met de grootste landschappelijke variëteit, dan zal Soest hoog scoren. Een belangrijk beeldbepalend element daarvoor is de Eng.

Ecologische waarde

De ecologische waarde van de Eng is onder de huidige omstandigheden te gering en moet worden versterkt. Gestreefd moet worden naar een diversiteit aan planten en dieren die in combinatie met de akkerbouw zorgen voor een veelkleurig dorpslandschap. Op in het zicht lopende plaatsen kunnen hagen, bloemen en kruiden groeien die van de Eng een bont geheel maken. Bij akkers horen klaprozen, korenbloemen, vlinders, leeuweriken, geelgorzen, patrijzen, hazen.

Archeologische waarde

De grafheuvel op de Eng vertegenwoordigt een bijzondere archeologische waarde. Daarom heeft de Rijksdienst voor het cultureel erfgoed deze grafheuvel erkend als archeologisch monument.

Korenbloem in roggeakker

Panoramische waarde

Vanaf hooggelegen punten van de Eng bestaan fraaie, deels ongestoorde vergezichten naar Soest-Zuid, Amersfoort en de Eempolder. Bebouwing en begroeiing die de zichtlijnen aantasten, moeten worden tegengegaan.

Aardwetenschappelijke waarde

De heuvel waarop de Soester Eng ligt is, als onderdeel van de Utrechtse Heuvelrug, door het landijs in een ver geologisch verleden gevormd. Het bijzondere is dat hij door dat zelfde landijs in een latere uitbreiding bij wijze van spreken is ‘overreden’. In dat natuurlijk geologisch proces is hij geïsoleerd geraakt, afgevlakt en verlaagd.

Educatieve waarde

Met de nodige geologische en cultuurhistorische achtergrondkennis laat het gebied zich lezen als een ‘openluchtgeschiedenisboek’. Met andere woorden, er valt veel te leren van de geschiedenis van de Eng wat betreft de ontwikkeling en het gebruik van het gebied en de mensen die er leefden en werkten. Het maken van brochures en lesbrieven voor scholen is een belangrijk middel hiervoor. Naast kennis gaat het om de educatieve waarde van dagelijkse beleveniservaringen die van belang zijn om door te geven door middel van voorlichting, lezingen en excursies. Aan het lezen en herkennen van historie en landschap dragen de activiteiten van het Natuur- en Milieucentrum De Kwekerij en afdeling Eemland van het IVN in belangrijke mate bij.

5. Wat er moet gebeuren

Eng als één gebied

Bij het maken van nieuwe bestemmingsplannen moet het hele Enggebied van Parklaan tot en met de Lazarusberg worden beschouwd als één gebied. Immers, het noordelijke en het zuidelijke deel hebben een gemeenschappelijke achtergrond en daarmee gemeenschappelijke kenmerken die zoveel mogelijk zichtbaar moeten blijven.

Beschermd dorpsgezicht

Het gemeentelijk beleid met betrekking tot de Eng moet worden voortgezet. Uitgangspunt wat betreft de zuidelijke Eng is het raadsbesluit van 1992 dat de zuidelijke Eng tot beschermd dorpsgezicht verklaart. In 2007 heeft de gemeenteraad het bestaande bestemmingsplan bevestigd in die zin, dat men zich uitsprak tegen het legaliseren van het laten grazen van paarden.

Het is wenselijk de status van beschermd dorpsgezicht op gemeentelijk niveau, te versterken naar een regeling op provinciaal niveau.

Het is tevens wenselijk gedeelten van wat van de noordelijke Eng rest, zoals nabij de Lazarusberg of nabij de Witte Boerderij, eveneens te verklaren tot beschermd dorpsgezicht.

Agrarische doeleinden

Voor dit gebied blijft verder uitgangspunt het laatste bestemmingsplan uit 1990 dat spreekt over ‘agrarische doeleinden van landschappelijke en cultuurhistorische waarde’.

Het moet voor agrariërs aantrekkelijk blijven de Eng te gebruiken. Wanneer vormen van duurzame landbouw, waarbij naast de productie van voedingsmiddelen ook de biodiversiteit op de akkers wordt bevorderd, economisch voor boeren niet mogelijk blijkt, wordt gezocht naar alternatieve beheervormen, waarbij ook een financiële bijdrage vanuit de samenleving noodzakelijk kan zijn.

Doel is het agrarische beheer af te stemmen op het oorspronkelijke gebruik van de Soester Eng als productiegebied van hak- en graanvruchten in een rotatiebeheer. Bijvoorbeeld: drieslagstelsel van een jaar granen, een jaar hakvruchten, waaronder Soester knollen, en een jaar braakligging. Deze vorm van rotatiebeheer levert ook een visueel aantrekkelijk landschap op met een gevarieerde kruidenvegetatie bestaande uit akkerviooltje, korensla, windhalm, klaproos, zandspurrie en knopherik. Een basisbestand van deze soorten is nog aanwezig op de Eng. Met het ingang zetten van het drieslagstelsel zullen diverse zaadetende vogelsoorten kunnen toenemen zoals geelgors en leeuwerik.

Ontwikkeling omgeving Eng

Waar mogelijk moet ook op de noordelijk Eng akkerbouw plaatsvinden. Kleine percelen lenen zich voor voorbeeldverbouw van oude akkerbouwgewassen. De huidige inrichting van een deel van de noordelijke Eng ten behoeve van veeteelt past weliswaar niet bij de oorspronkelijke sfeer van de Eng, maar is landschappelijk te verkiezen boven gebruiksvormen die nog verder afstaan van de oorspronkelijke functie.

1

De opgangen naar de Eng dienen breed en open te blijven.

Foto 1: de opgang vanaf de Molenstraat (Van Goyenlaan) mag niet worden beperkt door de bouw van woningen of begroeiing.

Foto 2: een doorkijkje (een vroegere opgang vanaf de Middelwijkstraat) dreigt verloren te gaan.

Foto 3: de opgang bij de oude melkfabriek ligt in het verlengde van de Korte Middelwijkstraat is een voorbeeld van de verbindingen die bestonden tussen de Lange Brinkweg en de Eng.

2

3

Om de zuidelijke Eng te versterken is het essentieel dat de ontwikkelingen in de wijde omgeving van de Eng worden getoetst op de gevolgen voor de kwaliteit van dit gebied, zoals de ruimtebeleving en de vergezichten. Dat betekent dat in aangrenzende bestemmingsplannen wordt vastgelegd dat bebouwing geen storende werking mag hebben op het uitzicht vanaf de Eng.

Reeds is besloten de hoogbouw van het oude Molenschot te slopen. Hoogbouw aan de randen van de Eng moet niet meer worden toegestaan.

De hoogte van de bebouwing die vanaf de zuidelijk Eng zichtbaar is, moet zodanig worden begrensd dat de bebouwing een harmonieuze zichtlijn vormt met de verdere omgeving. Aan de Eng grenzende bebouwing, zoals in het nieuwe plan Molenschot, dient landschappelijk te worden ingepast naar bouwhoogte, materiaalkeuze en aankleding.

Ook de kleur van de bestaande bebouwing aan de flanken dient passend te zijn bij het open en landelijke karakter van de Eng, ook van de noordelijke Eng.

Het bestemmingsplan Zuidelijke Eng van 1990 geeft uitstekende criteria voor de beeldkwaliteit van de randen van de zuidelijke Eng met de volgende tekst: 'De kwaliteit van het landschapsbeeld wordt beïnvloed door de beeldkwaliteit van de randen. Daar waar de bebouwing laag, transparant en van veel groen voorzien is, kan gesproken worden over een rand die de beeldkwaliteit van de zuidelijke Eng positief beïnvloedt'. Deze criteria moeten in het volgende bestemmingsplan ook worden opgenomen en worden toegepast op zowel de zuidelijke als de restanten van noordelijke Eng.

Opgangen ontvouwen de Eng aan het oog van de bezoeker. De massaliteit van de stuwwal die de Eng is als resultaat van geologische processen, moet kunnen worden beleefd vanuit verschillende opgangen naar de Eng. Deze opgangen dienen open te blijven, dan wel moet hun toegankelijkheid en openheid worden hersteld. Daarbij gaat het niet alleen om de handhaving en verbetering van de nog bestaande doorkijkjes. Het zicht vanaf de (oude) melkfabriek naar de Eng is een goed voorbeeld van de visuele relatie tussen oude bewoningskern en de Eng.

Het is verder van belang de bomen groei op (de kruin van) de Eng tegen te gaan; dit geldt in versterkte mate voor de omgeving van de grafheuvel.

Cultuurhistorisch englandschap

De waarde van het bijzondere englandschap moet in voorlichting en educatie meer onder de aandacht worden gebracht. Naarmate meer mensen beter geïnformeerd zijn over de cultuurhistorie en over de actuele waarde van de Eng, kan het draagvlak voor behoud en ontwikkeling van de Eng worden vergroot.

De molen vormt een samenhangend element met de Eng. Educatie over de cultuurhistorie van Soest en de Eng kan het beste plaatsvinden op of nabij De Eng, bijvoorbeeld in een combinatie van Natuur- en Milieucentrum De Kwekerij en de molen De Windhond. Het creëren van een lakprofiel, een doorsnede van de bodemlagen, kan een krachtig educatief middel zijn. De geologische processen die op de Eng hebben plaatsgevonden, kunnen eveneens zichtbaar worden gemaakt inclusief hoe de grond werd bemest en inclusief de relatie die bestond tussen de akkers en de heide, het stuifzand, de maatlanden en de boerderijen.

De begroeiing langs de begraafplaats moet het karakter van een houtwal krijgen.

Bestaande houtwallen in het gebied van de noordelijke Eng moeten worden gerestaureerd, anders zal het huidige afstervingsproces zich voortzetten.

Grondwallen binnen houtwallen verwijderen omdat ze leiden tot afsterven van beuken en eiken.

Openheid van het landschap tussen Verlengde Talmalaan en Lazerusberg moet visueel te beleven zijn.

Behoud en herstel van landschap en natuurwaarden

De gemeente bezit delen van de Eng. In samenwerking met de boeren (bijvoorbeeld door ruil) kunnen percelen worden bestemd voor kruidenrijke boerenakkers waar mensen weer kunnen genieten van de klaprozen en korenbloemen. Beheer kan heel goed door de boeren worden gedaan in een loonwerkachtige constructie.

Afscheidingen horen historisch gezien niet op de Eng. Hekwerken aan de randen van de Eng moeten vervangen worden door meidoornhagen, sleedoornhagen of beukenhagen.

De begroeiing langs de begraafplaats moet het karakter van een houtwal krijgen. De hoogte van de begroeiing dient oplopend te zijn naar de binnenkant van de begraafplaats.

De noordelijke Eng

De Witte Boerderij blijft alleen maar tot zijn recht komen als de omliggende gronden onbebouwd blijven. Bebouwing tegen de flanken van de Lazerusberg en bij de Chalonhof moet niet verder gaan. Niet vergeten moet worden dat ook wat nog over is van de noordelijke Eng, belangrijke natuurwaarden en cultuurhistorische waarden vertegenwoordigt.

Ook de inrichting van het gebied van de noordelijke Eng moet een agrarische uitstraling blijven houden. Hekken met een stedelijk karakter dienen, waar mogelijk, te worden vervangen door bijvoorbeeld sleedoornheggen of beukenhagen die zorgen voor een passende, landelijke sfeer.

De randen van wat over is gebleven van de noordelijke Eng moeten worden beplant met houtwallen met daarin eiken en/of beuken of af en toe een esdoorn, zodat een robuuste zoombegroeiing ontstaat.

Bestaande houtwallen in het gebied van de noordelijke Eng moeten worden gerestaureerd anders zal het huidige afstervingsproces zich voortzetten. Ook moet oneigenlijke begroeiing, zoals dennenbomen, worden verwijderd. Deze boomsoort hoort niet thuis op de Eng.

Voor zover de gewenste of bestaande slecht onderhouden houtwallen niet op grond van de gemeente staan, dient de medewerking te worden gezocht dan wel worden afgedwongen van de particuliere eigenaren, die zo nodig financiële steun krijgen bij het herstel en het onderhoud van de houtwallen.

Resterende open plekken van de noordelijke Eng moeten vrij blijven van bebouwing. Waar de huidige bebouwing eindigt, moet worden gezorgd voor een natuurlijke afsluiting door middel van houtwallen of bosstroken.

Grondwallen binnen bestaande (restanten van) houtwallen behoren te worden verwijderd omdat ze leiden tot afsterven van nog aanwezige laatste beuken en eiken.

Grondwallen ter hoogte van de Waldeck Pymontlaan moeten worden weggehaald.

Wat er moet gebeuren

Landschappelijk gezien is het gewenst verbindingen te handhaven of te herstellen tussen alle restanten (schakels) van de noordelijke Eng. Vanaf de hoogte nabij de Verlengde Talmalaan tot aan de Lazerusberg moet de openheid van het landschap visueel te beleven zijn.

Ter hoogte van de Chalonhof, langs de fietsroute tussen Waldeck Pymontlaan en de Verlengde Talmalaan, moet daarvoor begroeiing worden weggenomen. Ook grondwallen ter hoogte van de Waldeck Pymontlaan moeten worden weggehaald en, indien ze zijn aangelegd om parkeren te verhinderen, eventueel worden vervangen door greppels.

Storende elementen zoals plastic onderdak voor pony's nabij de Verlengde Talmalaan of ongewenste begroeiing op de noordelijke Eng met incidentele naaldbomen moeten worden verwijderd.

Beheerplan

Voor het gehele gebied van de noordelijke en zuidelijke Eng moet een beheerplan worden opgesteld waarin het onderhoud van alle waardevolle elementen is opgenomen. Particuliere eigenaren moet worden gevraagd mee te werken aan de uitvoering van het herstel- en beheerplan.

6. Historie van de Eng

In het oorspronkelijke rapport zijn twee bijlages opgenomen:

1. Gedeelten uit het artikel ‘De Zuidelijke Eng te Soest’ door Wim de Kam in ‘Tussen Vecht en Eem, Tijdschrift voor regionale geschiedenis’, 27ste jaargang, nr. 3, september 2009.

2. Gedeelten uit het artikel ‘Het beheer van de Soester Eng over de laatste 40 jaren: laveren tussen ontwikkeling en behoud’ door Peter Veen in ‘Tussen Vecht en Eem, Tijdschrift voor regionale geschiedenis’, 27ste jaargang, nr. 3, september 2009.

Deze artikelen zijn in hun geheel op deze website te vinden in de rubriek ‘Publicaties’.